

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

*Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə'
Cristən' beṇə' ca' zjanasəlas*

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zitə' len yeziqə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'. ² Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwlatte. Spirit che Diozən' chonən par nič naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par nič chzenagcho che Jesocristən' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalj xchene'enə'. Chṇaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par nič so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen'.

Zocho lez žjəyecho len Diozən'

³ Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechgualē cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yičjla'ažda'ochon' na' bene' par nič zocho lez žjəyecho len le'. Na' nezecho gaquə can' zocho lez chedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴ Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵ Na' ṇa'a Diozən' len yelə'

guac xen che'enə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristən' de'e yoblə niç gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga. ⁷ Beṇačən' choso'ozeye' orən' par niç chesə'əņezene' šə naquən doalje na' par niç chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par niç nachia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əne' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par niç gaccho beṇə' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an xen.

⁸ Na' le'e chaquale che Jesocristən' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zocho mbalaz na' clegazə chebeicho. ⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristən', gone' par niç žjəyezochō len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə beṇə' ca' bosozoj Xtižə' Diozən' cana', Spirit che Diozən' de'en lecə naquən Spirit che Cristən' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozən' par yosle' beṇə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an xen che'enə' catə'an te de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'əņezene' na' bosozoje' can' chaclen Diozən' chio'o na'a. Na' bosozosedyaṇe'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozən' par gone' ca žjəyezochō len le' na' batən'

əsele'ene'. ¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosozoje'enə' bito gaquən complir tyemp čhaga'aque'enə' sino tyemp che chio'onə'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' gūen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', gwdixjue'ito' le'e de que bach goc complir can' bosozoje' beṇə' ca' cana'. Spirit che Diozən' de'en bsele'e goclenən neto' gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechguale chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e gūen de'en gon Diozən' par chio'o catəən yidə Jesocristən' de'e yoblə. ¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catəən cuiṇə' šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yičjla'ažda'ochon'. ¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho. ¹⁶ Xtižə' Diozən' nyojən nan: “Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' čhedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'.”

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' “Xato' Dioz”. Na' Dioz nan' chchoglaogüe'en che chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beṇəchən'.

De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidad par nich cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en bosə'ozejni'i de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi zjəzaquə'ən. Na' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' catə' blalj xchene'ənə' par nich cuich nəocho costombr ca'. Bitə gwdixjue'en len mech de or o de plat o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde chei. Na' xchene'ənə' de'en blalje' zaquə'əchgvan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'ənə'. ²⁰ Na' ze'e xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho nə'a par chaclene' chio'o. ²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' gūen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'ənə', Diozən' bene' ca naquə' la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par nich chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquə'əhgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə. ²³ Diozən' babene' par nich goljcho de'e yoblə chedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane checho. Bitə den por ni che de'en goljcho por xaxna'əcho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane. ²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan: Chio'o beṇə'ch gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en

chla'ac do yoba, c̄hedə' šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebei-
cho gwxaquə'əleben ca lojei ca', c̄hedə' te
c̄hega'aquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach
chesə'əyiŋj lojei ca', ca'atezəczən' chac len
chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te c̄he Xtižə' X̄ancho Diozən'.
Dižə' güen dižə' cobən' de'en gw̄dixjue'ito' le'e
naquən xtižə' X̄ancho Diozən' de'en cui te c̄hei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'in̄ Dioz, cheyalə'
cuejyich̄jcho yoguə' c̄laste de'e mal de'en choncho.
Bito ə̄xoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque
beṇə' naquəchcho beṇə' güench can' naccho,
bito gaquəxi'icho beṇə' na' nic ə̄necho dižə'
mal c̄he beṇə'. ² Na' ca bi'i che'en̄ dao' ca'
chəsə'ədombo' xižə'əga'acbo' ca'aczən' cheyalə'
selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən
par nič gaquəlenən chio'o gaccho can' chene'e
Diozən' gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na'
Xtižə' Diozən' bito ch̄xoayaguən notə'ətezə beṇə'.
³ Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən'
c̄hedə' bachache'icho de que X̄ancho Jesocristən'
chonchgüe' güen len chio'o.

*Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin c̄he to
yo'o*

⁴ Chio'o chonlilažə'əchone' c̄hedə' zoe' zejlicane
na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən'
gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane
na' lechgualē zaque'e len Diozən'. De'e na'anə'

Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'enə' na' zaquə'əchguan len be'enə' gwlej lenṇə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwsa'aquene' cui bi zaquə' yejən' na' bosozo'en ca'alə'.

⁵ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'ən gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane chechon', na' yoguə'əcho txenṇə' naccho liž Diozən' chedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca bχoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alaže'e Diozən', chedə' Jesocristən' chone' par nič zotezə zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'. ⁶ Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocristən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bito bi zto' əsa'aquene' che de'en so'onlilaže'ene'.

⁷ Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en bosozo mues ca' ca'alə,
len banaquən yej squin ṇa'a.

⁸ Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əselə'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇə',

na' ca to yej de'en žjəsə'əžo'e na' yesə'əbiχe'.

Yesə'əchegü'e chedə' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə' yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən' xņeze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

⁹ Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozən' naccho rei na' bχoz, na' naccho nasyon che' na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o par ničh chixjue'echo catec de'e güennə' chone'. Na' le'enə' bebeje' chio'o lo'o de'e žcholən' gan' gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'enə' naquən de'e güen juisy par chio'o. ¹⁰ Antslə bito goccho xi'in Diozən', pero na'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwņezecho de que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero na'a baņezecho de que cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

¹¹ Beņə' bišə' dao' chio'o naccho ca beņə' zitə' len beņə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chatə'əyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallenə' cuent cui nabi'an le'e par gonle de'e malən'. ¹² Le'e sotezə leso legon de'e güen par ničh beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na' gwžin ža bale' so'onlilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə na'a chesə'əne' nacle beņə' mal.

¹³ To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beņə' ca' chesə'ənabia' chedə' Xancho Jesocristən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach. ¹⁴ Na' leczə cheyalə' əgwzenagcho che gobernador ca' beņə' ca' chselə'

rein'. Chsele'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yeḷə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen. ¹⁵ Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par nič bito gaquə yesə'əna beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežjənčhol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁶ Bitoch chonən byen ṇaochō costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, čhedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'enə'. ¹⁷ Cheyalə' gapcho respet yoguə' beṇə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'enə', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bčejləže'e len de'en gwxaquə'əzi'enə'

¹⁸ Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che beṇə' zjənaquə beṇə' güen beṇə' gaxjwlažə', sino que lenczə che beṇə' znia ca'. ¹⁹ Catə' beṇə' choso'oči' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chčejləžə'əcho len de'en choso'oči' choso'osaque'e chio'o, čhedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰ Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chčejləžə'əcho catə' chesə'əbažə' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'oči' choso'osaquə' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en

chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o. ²¹ Diozən' bagwleje' chio'o par nič goncho de'e güennə' na' par nič co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'enə' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaže'e par nič ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par nič goncho can' bene'enə'. ²² Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbχoayague' beṇə' len dižə' de'en be'e. ²³ Na' catə' gwsa'adə' beṇə' le' dižə' bito ṇacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an boso'ochi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdaczə liča par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen. ²⁴ Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwduxjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par nič notə'ətezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par nič bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵ Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasəlas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero ṇa'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyalə' so'on beṇə' ca' zjənšagna'

1-2 Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' guaqualenljaga'aclene' ničh yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güennə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'anə'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'. ³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy. ⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gaɣjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'aquən zjənaquən par zejlicane. ⁵ Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gaɣjwlažə' na' boso'ozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'. ⁶ De'e Sarən' no'ol che de'e Abraannə' syempr bzenague' che be'en che'enə' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güennə' na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

⁷ Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, leczə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə chio'o. Na'

əʒjsa'alažə'əcho de que Dīozən' bagoclēne' lega'aque' par nič de yelə' mban zējlicane čega'aque' can' bagoclēne' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par nič bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Dīozən' čecho catə' goncho orasyonnə'.

Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

⁸ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac čhe ljuežjcho. Cheyalə' gaque čhe ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Dīozən' na' cheyalə' yeyašə'əlaže'e ljuežjcho. Bito cheyalə' gon cuincho xen. ⁹ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o, bito ṇacho leczə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə' beṇə' chio'o dižə' leczə bito cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə' əṇabcho gaquə de'e güen čega'aque'. Dīozən' gwleje' chio'o par nič chone' ca zocho mbalaz. ¹⁰ Can' nyoj Xtižə' Dīozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz bito cheyalə' əṇecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal. Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyalə' čhiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Dīozən' chgüia chye' beṇə' ca' chso'on de'e güen,

na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'. Pero na' beṇə' ca' chso'on de'e malən' chže'e lega'aque'.

13 Notono no gaquə so'on par niç cuiayi'icho šə zotezə zocho chonchguacho de'e güen. 14 Pero na' šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'oçhi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejlažə'əcho o žebcho lega'aque'. 15 Cheyalə' güe'ela'ocho Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latjə nabi'e chio'o. Cheyalə' sotezə socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətezə beṇə' əṇabene' chio'o bixçhen' chejle'echo çhe Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet. 16 Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beṇə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aque'ne' zto' de'en çəsə'əne' ca'. 17 Chchoj catə' Diozən' chazlaže'e chy'i' chzaquə'əcho na' güençhlə çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

18 Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni çhe chio'o beṇə' güen de'e mal catə'ən gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə' par niç babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' beṇə' belə' çhen, de'e na'anə' beṇə' mal ca' gosə'əzoinə' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. 19 Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gwyeje' gan' ža' angl bzelao ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxjui'e xtiže'enə' len lega'aquən. 20 Angl bzelao ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən çhe Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beṇə' ca' gwnitə'

ca tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoinē' gwɔdape' yelə' chxenlāžə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw chega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xō'onzə beṇə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'. ²¹ Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'acho nisən' na' Diozən' gone' par ničh cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' chcho'acho nisən' caguə par ničh nisən' gonən cuerp chechon' xi'ilažə', sino chcho'achon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'an gwṇabechone' gone' ca gaquə yičjla'ažda'ochon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'. ²² Jesocristən' babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

4

Diozən' no'e checho de'e gon to tocho par gaquəlen ljuežjcho

¹ Cristən' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlāžə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwɔdixjue' xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə' əgwsanlāžə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o. ² Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlāžə' Diozən'. ³ Antslə bencho can' chso'on beṇə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən'. Lega'aque' chso'ēlaže'e chso'one' de'e naquə de'e yelə' zto' na' chso'onteze'

bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' zjənaque' beṇə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elaže'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de'en na lei che Diozən' cui šejni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'. ⁴ Beṇə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia choso'onite'e chio'o. ⁵ Pero yosə'ədie' cuent lao Cristən' che yoguə' de'en chso'one'enə', chedə' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇəchən', la'aṇə'əczə šə bagwsa'ate'. ⁶ De'e na'anə' Diozən' bsele'e beṇə' bedəsə'ədixjui'e xtiže'enə' len chio'o par ničh chonlilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə beṇə' gwsə'onlilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o beṇəch de que gatcho, pero beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Diozən' la'aṇə'əczə gwsa'ate', bia'aczə zjəmbane' len Diozən'.

⁷ Bazon baozə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' ṇabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho ca' par ničh güe'elažə'əcho goncho orasyonṇə'. ⁸ Na' de'en naquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'aṇə'əczə šə zjənaquən de'e zan. ⁹ Cheyalə' yebeicho əggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'. ¹⁰ Diozən' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon

to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyałə' gonchon par gaquəlen l̄juežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'enə'. 11 Šə Diozən' bano'e checho chixjue'echo xtiže'enə', cheyałə' žjəsa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyixjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyałə' gaquəlenga'acchone' do yičj do lažə'əcho chedə' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chčincho par chaclenga'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocristən' chaclene' chio'o, na' bitə'ateza de'en goncho cheyałə' gonchon par nič Diozən' si'e yelə' bala'aṇ. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

De'en chyi' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonlilažə'əcho Diozən'

12 Beṇə' bišə' dao' bito cheyałə' yebanecho catə' choso'ochi' choso'osaquə'əchgua beṇə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyałə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaquə' yebanecho. 13 Cheyałə' yebeicho catə'an choso'ochi' choso'osaque'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'aṇ xen, lechguale yebeicho na' mbalaz socho. 14 Na' na'a zocho mbalaz la'aṇə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' beṇə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'aṇ xen zon

lo'o yichjla'ažda'ochon' par ničh nezecho zoe' len chio'o. Beṇə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'.
 15 Bito cheyalə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par ničh ca' šə čhi' saquə'əcho bito čhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'. 16 Šə čhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en čhi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ocho Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

17 Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho čhedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. 18 Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən' segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'." 19 Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o beṇəčh, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

¹ Na'a de to de'e aṅia' le'e nchojle nacle beṅə' golə beṅə' blao par len beṅə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṅə' golə beṅə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nezdə' gon Cristən' chio'o yelə' bala'aṅ xen catə' yide' de'e yoblə. ² Na' chatə'əyoida' le'e leyebei əggüia əgwyele beṅə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlen parzə nič gonle complir de'en gwso'on beṅə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlen'. ³ Na' ca naquə beṅə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'ətezə de'e gonle, legwlo'iga'aque' can' chene'e Diozən' goncho. ⁴ Šə gonle ca' catə'an yidə Xanchon' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o yelə' bala'aṅ xen de'e cui te chei.

⁵ Leczə ca' le'e nacle beṅə' xcuidə', chatə'əyoida' le'e legwzenag che beṅə' golə beṅə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzexjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beṅə' ca' chso'on cuinga'aque' xen,
na' chaclene' beṅə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶ De'e na'anə' cheyalə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par nič ca' gone' chio'o yelə' bala'aṅ catə' cheyalə' si'ichon.

⁷ Cheyalə' goncho lao na' Diozən' yoguə'əloj de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nži'ilaže'e chio'o.

8 Cheyalə' n̄abia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyiljob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyiljlažə'ən naclən' gonən par niç əgwžiai'i'n chio'o. 9 Cheyalə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beṅə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beṅə' ca' chso'onlilažə' Cristən'. 10 Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' n̄a'a, Diozən' gone' par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par niç gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par niç to tocho socho len tozə xbab. Dioz na'anə' chaclencze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par niç gapcho yelə' bala'an̄ xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'. 11 Ledoye'ela'och Diozən' n̄a'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

Bedən' chguape' diox beṅə' ca'yoso'olabe' cartən'

12 Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart nga chneyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' n̄zi'ilaže'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilaže'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' chedə' beṇə' ca' ža' nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox. ¹⁴ Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par ničh gacbia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chṇaba' lao Xancho Diozən' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhja'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2